RÅDETS RESOLUTION

av den 15 juli 2003

om socialt kapital och humankapital – att bygga upp socialt kapital och humankapital i kunskapssamhället: lärande, arbete, social sammanhållning och jämställdhet

(2003/C 175/02)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

1) SOM ERINRAR OM att Europeiska rådet i Lissabon i mars 2000 efterlyste ett informationssamhälle för alla och betonade behovet av investeringar i mänskliga resurser och av att varje medborgare får de kunskaper som behövs för att leva och arbeta i informationssamhället samt behovet av att främja alla aspekter av jämställdhet mellan män och kvinnor, inbegripet minskning av könsuppdelningen mellan olika yrken,

2) SOM ERINRAR OM att Europeiska rådet i Lissabon också satte som mål att höja sysselsättningsgraden till ett genomsnitt på 70 % och att öka antalet kvinnor på arbetsmarknaden till ett genomsnitt på över 60 % senast 2010, och att Europeiska rådet i Stockholm i mars 2001 fastställde delmål när det gäller sysselsättningsgraden i gemenskapen och ett mål på 50 % för äldre arbetstagare senast 2010,

3) SOM BEAKTAR att Europeiska rådet i Bryssel i mars 2003, i samband med den europeiska sysselsättningsstrategin, underströk vikten av investeringar i humankapital och livslångt lärande som en förutsättning för ökad europeisk konkurrenskraft, hög tillväxt- och sysselsättning och för övergången till en kunskapsbaserad ekonomi, och att det i detta sammanhang krävde att det tioåriga programmet om målen för utbildningssystemen genomförs,

4) SOM ERINRAR OM att ett av målen i kampen mot fattigdom och social utslagning, som godkändes av Europeiska rådet i Nice i december 2000 och reviderades av rådet i december 2002, är att till fullo utnyttja kunskapssamhällets och den nya informations- och kommunikationsteknikens möjligheter och att säkerställa att ingen slås ut, med särskild hänsyn till de behov som människor med funktionshinder har,

5) SOM ERINRAR OM den nyckelroll arbetsmarknadens parter, genom sitt självständiga arbetsprogram och i enlighet med nationella traditioner och praxis, och icke-statliga organisationer bör spela, särskilt för att minska den digitala klyftan, genom att främja tillgången till kunskapssamhället för alla och utnyttja de därav följande möjligheterna, särskilt i fråga om arbetstillfällen och kvalifikationer,

6) SOM ERINRAR OM rådets resolution av den 8 oktober 2001 om ”e-integration” – att utnyttja informationssamhällets möjligheter för social integration [1], i vilken medlemsstaterna bland annat uppmanades att ge missgynnade grupper utbildning i informations- och kommunikationsteknik (IKT) och tillhandahålla annan undervisning, främja digital kompetens, uppmuntra till partnerskap mellan samtliga berörda parter och integrera ett jämställdhetsperspektiv i handlingsprogrammen för e-integration,

7) SOM ERINRAR OM att det i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådet i Barcelona i maj 2002 finns ett behov av att garantera att alla medborgare har goda grundläggande kvalifikationer, särskilt vad avser IKT, och särskilt grupper som arbetslösa kvinnor,

8) SOM ERINRAR OM att e-lärande är ett av de viktigaste områdena i handlingsplanen eEurope 2005 och att det i den fastställs åtgärder för ”omskolning för kunskapssamhället” och att rådets slutsatser om kompetens inom IKT och e-handel i Europa i december 2002 betonade behovet av att fortsätta och ytterligare förstärka ansträngningarna att avhjälpa de klyftor och den bristande överensstämmelse som ännu finns inom e-handeln,

9) SOM ERINRAR, i samband med Europeiska handikappåret (2003), om möjligheterna för människor med funktionshinder att delta i kunskapssamhället och om deras behov av obehindrat tillträde och om rådets resolution av den 6 februari 2003 om e-tillgänglighet – förbättrad tillgång till kunskapssamhället för människor med funktionshinder [2],

10) SOM BEAKTAR slutsatserna från konferensen ”Social and human capital in the knowledge society: policy implications” (oktober 2002), där man framhåller den ömsesidigt förstärkande roll som socialt kapital och humankapital har för ekonomisk tillväxt och social sammanhållning,

11) SOM BEAKTAR slutsatserna om kvinnors deltagande i och tillträde till IKT efter det 47:e mötet i Förenta nationernas kvinnokommission (New York, mars 2003),

---

[1] EGT C 292, 18.10.2001, s. 6.

[2] EUT C 39, 18.2.2003, s. 5.

12) SOM BEAKTAR ministerkonferensen om jämställdhet och IKT (Aten, maj 2003), vilken ägnades åt risker och möjligheter för jämställdheten mellan könen i kunskapssamhället,

13) SOM BEAKTAR kommissionens arbetsdokument, som utarbetats med stöd från högnivågruppen för informationssamhällets sysselsättning och sociala dimension (ESDIS): ”Att bygga upp kunskapssamhället: samspelet mellan socialt kapital och humankapital” [1],

1. ERKÄNNER den nyckelroll som den kunskap som finns hos individer och sociala nätverk spelar inom ramen för Lissabonstrategin för att säkerställa att Europeiska unionen blir världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning,

2. BETONAR behovet av att utveckla det positiva samspelet mellan socialt kapital och humankapital, särskilt inom de tre områdena lärande, arbete och social sammanhållning, samtidigt som jämställdhetsperspektivet integreras på alla dessa områden,

3. UPPMANAR medlemsstaterna att beakta de frågor som gäller det sociala kapitalet och humankapitalet vid planeringen, utvecklingen och genomförandet av sina strategier och initiativ, i synnerhet genom att inom följande områden

a) Lärande

— främja befintliga strategier och initiativ inom utbildningen, särskilt genom att säkerställa kvalitet genom att höja effektiviteten hos investeringarna på detta område, och förstärka komplementariteten mellan utbildnings- och sysselsättningsstrategier som grundval för att stimulera ny ekonomisk och hållbar tillväxt inom ramen för Lissabonstrategin,

— främja de nya möjligheterna till utbildning inom livslångt lärande, som e-lärande och lärande på arbetsplatsen, med beaktande av kvinnors behov och prioriteringar och vikten av ökade ansträngningar inom områden som öppenhet, validering och erkännande av icke-formellt och informellt lärande och intyg på kompetens för att stimulera rörligheten,

— utveckla den nödvändiga kompetensen för kunskapssamhället, inbegripet inte enbart grundläggande IKT-kompetens utan också mer allmänna färdigheter, som kognitiv kompetens, studieteknik, lagarbete och problemlösning,

— betona vikten av synergi mellan lärare, föräldrar, lokalsamhällen, icke-statliga organisationer och företag för att bygga upp både humankapital och socialt kapital genom utbildning,

— betona den grundläggande vikten av att motivera människor att delta i livslångt lärande, särskilt genom att uppmuntra människor med låg kvalifikationsnivå, både på arbetsplatser och när det gäller inlärningsmetoder, och betona att företagen måste förmås att delta,

b) Arbete

— uppmuntra företag, särskilt små och medelstora företag, bl.a. med utnyttjande av strukturfonderna och med iakttagande av konkurrensreglerna, vid antagandet av innovativ arbetspraxis, som arbete i nätverk, klusterbildning, e-handel och e-arbete,

— utnyttja potentialen för lösningar som omfattar organisatoriskt lärande och kunskapshantering för att öka både det sociala kapitalet och humankapitalet i företaget och främja innovation och konkurrenskraft,

— framhäva vikten av att säkerställa att alla arbetstagare inom sina egna företag och organisationer är fullt delaktiga och får ordentlig utbildning vid antagandet av innovativ arbetspraxis, organisatoriskt lärande och kunskapshantering, vilket kan bidra till att underlätta förändringar, och att de således är medvetna om fördelarna i form av förbättrad konkurrenskraft och kvalitet i arbetslivet,

— utveckla socialt kapital på lokal nivå med iakttagande av konkurrensreglerna, genom samarbete med arbetsmarknadens parter, företag, universitet, forskningscentrum, icke-statliga organisationer och lokala förvaltningar,

— uppmuntra, genom att bl.a. utnyttja strukturfonderna, särskilda initiativ som syftar till att angripa problemet att välutbildade människor har fler möjligheter och större faktisk tillgång till utbildning än mindre välutbildade, som skulle ha störst nytta av utbildning, t.ex. kvinnor och äldre arbetstagare,

[1] ESDIS definitioner:
Humankapital: En individs inneboende kunskaper, färdigheter, kompetens och egenskaper som befordrar personligt, socialt och ekonomiskt välbefinnande.
Socialt kapital: Nätverk och deltagande i det offentliga livet med delade normer, värderingar, kultur, vanor och praxis, tillit och förståelse som underlättar samarbete inom eller bland grupper i strävan mot gemensamma mål.

— uppmuntra skapandet av nya arbetsuppgifter och verksamheter, genom att fastställa nya yrkesprofiler som ett instrument för innovation, skapa arbetstillfällen, öka produktiviteten och humankapitalet,

c) Social sammanhållning

— gynna ett integrerat kunskapssamhälle genom fortsatt utveckling av e-integrationsstrategier, för att särskilt utnyttja de möjligheter till integration av människor med funktionshinder som den nya tekniken erbjuder och de möjligheter som den ekonomiska utvecklingen av missgynnade områden erbjuder,

— främja den positiva roll som spelas av den sociala ekonomin, lokala utvecklingsinitiativ och lokalsamhällen när det gäller att bygga upp ett socialt kapital,

— framhäva vikten av formella och informella sociala nätverk, inbegripet digitala nätverk, för social sammanhållning och jämvikt mellan flexibilitet, trygghet och livskvalitet,

— främja de nya möjligheter som IKT erbjuder för medborgardeltagande och frivillig verksamhet,

— förhindra obalans i tillgången till ny teknik för personer över 40 och uppmuntra deltagande av den potentiellt aktiva arbetskraften inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin,

d) Jämställdhet

— fullt ut integrera jämställdhetsperspektivet på alla de områden som nämns under a, b och c, i enlighet med principerna för integrering av ett jämställdhetsperspektiv,

— gynna kvinnors egenmakt i kunskapssamhället och säkerställa lika möjligheter till tillgång till arbetsuppgifter i beslutsfattande ställning i det ekonomiska och offentliga livet,

— angripa de rådande skillnaderna mellan kvinnor och män i tillgången till IKT-relaterad utbildning, arbetstillfällen och IKT-användning,

— möjliggöra full delaktighet i yrkeslivet för kvinnor, inbegripet kvinnor med funktionshinder, bland annat genom att tillhandahålla lämplig barnomsorg och vård av andra anhöriga,

— undersöka arbetsvillkoren för kvinnor i kunskapssamhället och främja nödvändiga förbättringar,

— utnyttja de möjligheter som IKT erbjuder för att skapa nya arbetstillfällen, särskilt genom e-arbete, genom att göra det lättare att förena familjeliv med arbete, och för att utveckla program för distansutbildning, särskilt för kvinnor på landsbygden,

— främja användningen av IKT som ett effektivt redskap för informationsspridning och för skydd och stöd mot könsrelaterat våld,

— utveckla strategier till stöd för kvinnors ekonomiska initiativ inom IKT-sektorn och främja lika deltagande i relevanta nätverk,

— framhäva konsekvenserna av skillnaderna mellan män och kvinnor i val av utbildning och följdverkningarna på arbetslivet och det sociala livet och särskilt uppmuntra fler kvinnor att bedriva studier på högre nivå i ämnen som är kopplade till informationssamhället,

— säkerställa att könsuppdelade uppgifter om IKT-användning samlas in och använda dessa uppgifter för att ta fram relevanta indikatorer,

4. NOTERAR de åtaganden som redan gjorts av arbetsmarknadens parter, som en del av deras självständiga arbetsprogram, och REKOMMENDERAR dem att i enlighet med nationella traditioner och praxis

a) ytterligare uppmärksamma frågan om utbildning av kvinnor och män i kunskapssamhället,

b) fästa särskild uppmärksamhet vid att fortsätta de initiativ som främjar lika möjligheter för män och kvinnor när det gäller tillgång till utbildning, t.ex. familjevänliga praktiska arrangemang, och de initiativ som rör människor med funktionshinder,

c) fortsätta ansträngningarna att genomföra den ram för åtgärder för livslångt lärande som ingicks år 2002, med särskild uppmärksamhet på de ovan nämnda aspekterna,

d) studera och analysera nya vägar och möjligheter som främjar ackumulering och utveckling av humankapital och socialt kapital på en föränderlig arbetsplats,

e) gå vidare när det gäller företagens sociala ansvar, också mot bakgrund av den positiva roll det spelar för utveckling av lokalsamhället,

f) på olika sätt stödja en lämplig balans mellan yrkesliv och familjeliv, vilken låter medborgarna till fullo delta i verksamhet i familjen och samhället, samt i frivillig, medborgerlig och politisk verksamhet,

g) särskilt uppmärksamma till jämställdhetsperspektivet vid utformningen av IKT-strategier för att ge kvinnor och män lika tillgång till IKT-arbeten,

5. UPPMANAR kommissionen att

a) särskilt uppmärksamma sådana aspekter som rör socialt kapital och humankapital i alla sina pågående strategier och initiativ, och därvid säkerställa samordning och undvika onödigt dubbelarbete,

b) betona den nyckelroll som spelas av nätverk, även via IKT, mellan högre utbildning, expertcentrum och forskningsinstitutioner, för uppbyggande av socialt kapital för utveckling och spridning av inlärningsmaterial och inlärningsmetoder av hög kvalitet,

c) i samarbete med medlemsstaterna fortsätta analysen av frågor kring humankapital och socialt kapital, växelverkan mellan dessa i kunskapssamhället och deras påverkan på livs- och arbetsvillkor, och att bedriva avancerad forskning på detta område, inbegripet genom sina specialiserade centrum,

d) inrätta eller stärka det befintliga samarbetet med andra internationella institutioner och tredje land om frågor som rör socialt kapital och humankapital och utveckla en förbättrad empirisk analys på detta område, även med tanke på FN:s världstoppmöte om informationssamhället i december 2003, och

e) säkerställa integrationen av jämställdhetsdimensionen, när de ovan nämnda verksamheterna fullföljs och utvecklas, och beakta behovet av en konsekvensanalys ur ett jämställdhetsperspektiv inom de nämnda områdena, för att undvika oönskade negativa effekter och öka strategiernas kvalitet och effektivitet.